

ปัญหาทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551¹

วรฤทธิ แสงภัทรเนตร²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมาย ประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ทำให้ผู้ศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจอย่างกว้างขวาง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ซึ่งในปัจจุบันรูปแบบของการค้ามนุษย์ได้พัฒนาไปจากเดิม และมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าในเส้นทางคมนาคมและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารเป็นผลให้อาชญากรรมที่เกิดขึ้น ดำเนินไปอย่างปิดบังซ่อนเร้นและยากต่อการรับรู้และติดตาม ขณะที่ประเทศไทยยังคงมีความเสี่ยงของสถานการณ์อย่างสูงเพราะยังคงมีสถานะเป็นทั้ง 1. ประเทศต้นทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการส่งเด็กและสตรีไปค้าต่างประเทศ 2. ประเทศทางผ่าน หมายถึง การเป็นประเทศที่ใช้เป็นเส้นทางผ่านของการนำเด็กและสตรีไปค้าในประเทศอื่น และ 3. ประเทศปลายทาง หมายถึง การเป็นประเทศที่มีการนำเด็กและสตรีเข้ามาค้า หรือแสวงหาประโยชน์ หรือมีการล่วงละเมิดสิทธิ โดยผู้เสียหายมีทั้งสตรี เด็กหญิง และเด็กชาย เพื่อการบังคับใช้แรงงานและการบังคับค้าประเวณี และเกิดขึ้นในรูปแบบที่ผู้เสียหายมีความสมัครใจ อันเนื่องมาจากความต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้ยังเกิดจากเครือข่ายธุรกิจผิดกฎหมายที่มีกระบวนการซับซ้อนมากขึ้นจนกลายเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ โดยอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยหลักทางเศรษฐกิจ อันได้แก่ ความยากจน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการแสวงหาประโยชน์จากผู้ที่ต้องการหางานทำเพื่อรายได้ที่ดีกว่า รวมทั้งปัจจัยทางสังคมที่มีเจตคติ ค่านิยมพื้นฐานและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อผู้หญิงและเด็กและปัจจัยอื่นๆ เช่น การขาดโอกาสทางการศึกษาและการฝึกอบรมอาชีพ การเข้าถึงบริการของรัฐ ช่องว่างของกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย ปริมาณความต้องการในการใช้บริการทางเพศ ค่าจ้างแรงงานเด็กและผู้หญิงราคาถูกที่มีมากขึ้น ประเทศต่างๆ ทั่วโลกจึงได้ให้ความห่วงใยและดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้หมดไป

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่องปัญหาทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสงภักดี และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์จุฑามาศ นิสารัตน์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาเขตบางนา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

เมื่อประเทศไทยได้ลงนามใน “อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร” และ “พิธีสารว่าด้วยการป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก” แล้วจึงต้องปรับปรุงกฎหมายภายในของประเทศไทยให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ในปี 2551 ประเทศไทยจึงได้มีการบัญญัติกฎหมายพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้นมา ซึ่งมุ่งให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ครอบคลุมทุกคนที่ตกเป็นผู้เสียหาย ทุกเพศ ทุกวัย ลงโทษไม่ให้มี “การแสวงหาประโยชน์อันเป็นการค้ามนุษย์” จากการค้าประเวณี การผลิต เผยแพร่วัตถุ สื่อลามก การแสวงหาผลประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่น การเอาคนลงเป็นทาส การนำคนมาข่มขืน การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ อีกทั้งยังมีการจัดตั้งกองทุนป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในการดำเนินคดีมีการกำหนดครอบคลุมทั้งแพ่งและอาญา ซึ่งเน้นการดำเนินคดีเพื่อปราบปรามผู้กระทำความผิดและไม่ละเลยการดำเนินคดีแพ่ง เพื่อเป็นให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษทางอาญา และขณะเดียวกันผู้กระทำความผิดก็ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหาย อันเป็นมาตรการการเยียวยาผู้เสียหายด้วย นอกจากนี้ยังมีกลไกและมาตรการที่ช่วยให้การป้องกันปราบปราม และช่วยเหลือคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์เป็นไปได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

แต่ถึงอย่างไรก็ตามประเทศไทยได้ออกกฎหมายมาป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์มาบังคับใช้ ซึ่งก็คือ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 แต่พระราชบัญญัตินี้ก็ยังมีปัญหาช่องว่างและข้อจำกัดทางกฎหมายบางประการ ซึ่งจะสรุปได้ดังต่อไปนี้

ปัญหาประการแรกคือ ปัญหามาตรการในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากความผิดค้ามนุษย์ ซึ่งการผ่อนผันให้ผู้เสียหายอยู่และทำงานในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว เป็นเพียงเพื่อประโยชน์แห่งการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดเท่านั้น ทำให้กฎหมายที่บัญญัติไว้คุ้มครอง ช่วยเหลือแต่เพียงผู้ที่ให้ความร่วมมือ หรือเป็นประโยชน์ต่อรูปคดีเท่านั้น หากว่าผู้เสียหายไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ เพราะอาจเกรงว่าหากให้ความร่วมมือแล้วจะส่งผลเสียต่อตนเอง หรืออาจเกิดภัยอันตรายขึ้นได้ กฎหมายก็ย่อมไม่คุ้มครองหรือให้การช่วยเหลือแก่ผู้เสียหายที่ได้ให้ความร่วมมือแต่อย่างใด ซึ่งหากเป็นเช่นนี้จะเกิดช่องว่างของกฎหมาย ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสิทธิมนุษยชน หรือมีการเลือกปฏิบัติ โดยในปัจจุบันกฎหมายเพียงแค่นำบัญญัติไว้ว่าให้คำนึงถึงเหตุผลทางด้านมนุษยธรรมเป็นหลักเท่านั้น ไม่ได้เจาะจงให้การคุ้มครองแก่ผู้ที่เสียหายและไม่ได้ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ ในการดำเนินคดีหรือหาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และในเรื่องของการได้รับการผ่อนผันนี้ กฎหมายไม่ได้ระบุให้มีการตรวจสอบว่าผู้ที่ได้รับการผ่อนผันนั้นเป็นผู้ที่เสียหายจากความผิดค้ามนุษย์อย่างแท้จริงหรือไม่ ซึ่งจะเกิดช่องว่างให้ผู้ที่ต้องการจะมาทำงานในราชอาณาจักรอย่างผิดกฎหมายนำเรื่องขอผ่อนผันให้อยู่และทำงานในราชอาณาจักร มาเป็นลู่ทางให้ตนได้เข้ามาทำงานและอยู่อาศัยในราชอาณาจักรด้วย

ประการที่สอง คือ ปัญหาการกำหนดอัตราโทษ กรณีกระทำความผิดกับผู้เสียหายบางประเภท พบว่ากฎหมายยังไม่บัญญัติให้การกระทำความผิดกับบุคคลบางประเภท ที่ผู้กระทำสมควรได้รับการลงโทษเป็นพิเศษ เช่น การฆ่าตัวตายของผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ การค้ามนุษย์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้อาวุธปืน หรือ ยาเสพติด การค้ามนุษย์ที่กระทำโดยคู่สมรส หรืออยู่ในภาวะตั้งครรภ์ เจ็บป่วย หรือการกระทำความผิดโดยอาศัยความไว้วางใจหรืออำนาจที่เกี่ยวข้องกับเชื้อในทางที่ผิด บุคคลประเภทที่กล่าวมานี้ กฎหมายยังไม่ได้บัญญัติโทษที่จะลงแก่ผู้ที่ได้กระทำความผิดต่อบุคคลประเภทที่กล่าวมาในข้างต้น ซึ่งทำให้เกิดช่องว่างในเรื่องของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด เนื่องจากในตัวบทกฎหมายไม่ได้บัญญัติครอบคลุมไปถึงบุคคลประเภทเหล่านี้ด้วย การกระทำความผิดจึงเป็นการกระทำต่อบุคคลธรรมดา เยาวชน หรือเด็ก ทำให้ผู้กระทำความผิดเกิดความไม่เกรงกลัวที่จะกระทำความผิดกฎหมาย

ประการที่สาม คือ ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจดำเนินคดีในชั้นสอบสวนของ พนักงานสอบสวนในความผิดฐานค้ามนุษย์ พบว่าการดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิด ตามที่มาตรา 41 ได้บัญญัติไว้ หากต้องการใช้อำนาจดำเนินคดีในชั้นสอบสวนต้องมีการขออนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และทำเป็นหนังสือก่อน มิฉะนั้นการดำเนินคดีโดยปราศจากการขออนุญาตตามมาตรานี้ จะเป็นการดำเนินกระบวนการยุติธรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย แสดงว่าตราบใดที่ยังไม่ขออนุญาตยอมไม่มีอำนาจดำเนินคดี หรือในกรณีที่หากดำเนิน คดีไปแล้วปรากฏภายหลังว่าผู้ถูกดำเนินคดีเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานค้ามนุษย์ พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยอมไม่มีอำนาจดำเนินต่อไปได้จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม การอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีเจตนารมณ์เพื่อให้รัฐมนตรีเข้ามาตรวจสอบการดำเนินคดีหรือไม่ดำเนินคดีที่มีมูลกับผู้เสียหายในการค้ามนุษย์ในฐานความผิดต่าง ๆ ที่ระบุในมาตรา 41 จึงทำให้เกิดผลกระทบในเรื่องของบุคคลที่จะเป็นผู้อนุญาตให้มีการดำเนินคดี ควรเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นช่องว่างที่กฎหมายยังไม่ได้รับการแก้ไข กล่าวคือการตรวจสอบการดำเนินคดี ควรเป็นบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีอาญา คือมีบทบาทในการฟ้องร้องดำเนินคดีรวบรวมพยานหลักฐาน หรือมีความเชี่ยวชาญในการพิสูจน์ความจริงในคดีอาญา เพื่อทำให้การเริ่มต้นของกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพ

ประการที่สี่ คือ ปัญหาการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส และการดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งเบาะแส พบว่าผู้แจ้งเบาะแสนั้น อาจเกิดความวิตกกังวลในเรื่องความปลอดภัยในร่างกาย ชีวิต และทรัพย์สิน เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้ผู้ที่รู้เบาะแสหรือมีข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิดไม่กล้าที่จะเสนอตัวเข้ามาเป็นพยานหรือให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ เนื่องจากกฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ความคุ้มครองแก่ตัวผู้แจ้งเบาะแสเลย เช่น การคุ้มครองในด้านการปกปิดข้อมูลของผู้แจ้งเบาะแส หรือ คุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตของผู้แจ้งเบาะแส

ซึ่งในกรณีที่กำลังมาข้างหน้า ยังคงเป็นช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้ผู้แข็งแรงแสบยังคงมีความเกรงกลัวที่จะเปิดเผยข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่ ทำให้การนำไปสู่การจับตัวผู้กระทำความผิดยังคงเป็นเรื่องที่ยาก

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาทางกฎหมายในการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ปัญหามาตรการในการช่วยเหลือผู้เสียหายจากความผิดค้ามนุษย์

ผู้ศึกษาเห็นว่ามาตรา 37 เป็นการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหาย ให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาที่เหมาะสม และเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เสียหาย เพราะมนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ มีสิทธิในมาตรฐานการครองชีพอันเพียงพอสำหรับสุขภาพ และความอยู่ดีของตนเองและครอบครัว รวมทั้งอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และการดูแลรักษาทางการแพทย์ สิทธิในการศึกษา รวมถึงอิสรภาพในการอยู่อาศัย

ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 37 โดยตัดประโยค “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้” และแก้ไขใหม่เป็น “เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟู การเรียกร้องสิทธิของผู้เสียหาย” และเพิ่มเติมวรรคสองดังนี้ “การให้ความช่วยเหลือตามวรรคหนึ่ง ต้องปรากฏอย่างแน่ชัดว่าเป็นผู้เสียหายจากความผิดฐานค้ามนุษย์ และต้องให้ผู้เสียหายขึ้นทะเบียนกับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” สรุปได้ดังนี้

มาตรา 37 “เพื่อประโยชน์ในการรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟู การเรียกร้อง สิทธิของผู้เสียหาย พนักงานเจ้าหน้าที่อาจดำเนินการให้มีการผ่อนผันให้ผู้เสียหายนั้นอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราว และได้รับอนุญาตให้ทำงานเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายได้ ทั้งนี้ โดยให้คำนึงถึงเหตุผลทางด้านมนุษยธรรมเป็นหลัก

การให้ความช่วยเหลือตามวรรคหนึ่ง ต้องปรากฏอย่างแน่ชัดว่าเป็นผู้เสียหายจากความผิดฐานค้ามนุษย์ และต้องให้ผู้เสียหายขึ้นทะเบียนกับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์”

2. ปัญหาการกำหนดอัตราโทษกรณีกระทำความผิดกับผู้เสียหายบางประเภท

ผู้ศึกษาเห็นว่าควรมีการบัญญัติบุคคลที่เป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เพิ่มเข้ามาในฉบับบท และเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเพิ่มขึ้น จึงขอเสนอให้มีการแก้ไขมาตรา 52 โดยการเพิ่มเติมบุคคลบางประเภทในวรรคที่สาม และเพิ่มโทษจำคุกให้มีอัตราโทษที่สูงขึ้น และ เสนอเพิ่มเติมวรรคสี่ โดยกำหนดให้การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งถึงวรรคสาม หากได้กระทำโดยมียาเสพติด หรือมีอาวุธปืนเข้ามาเกี่ยวข้อง ผู้กระทำสมควรได้รับโทษที่หนักขึ้นกว่าทั้งสามวรรค จึงสรุปได้ดังนี้

วรรคสาม “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำแก่บุคคลอายุไม่เกินสิบห้าปี หรือผู้มีกายพิการหรือมีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบหรืออยู่ในภาวะตั้งครบก เจ็บป่วย หรือคู่สมรส หรือผู้กระทำความผิดเป็น

ผู้ใช้ตำแหน่งแห่งความไว้วางใจที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดแสนบาทถึงสองล้านบาท”

วรรคสี่ “ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรานี้ได้กระทำโดยใช้อาวุธปืน หรือ ยาเสพติด ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตลอดชีวิต”

3. ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจดำเนินคดีในชั้นสอบสวนของพนักงานสอบสวนในความผิดฐานก้ำนุษย์

ผู้ศึกษาเห็นว่าควรจะต้องแก้ไขเพิ่มเติม 2 ประการ คือ 1. การขออนุญาตดำเนินคดีต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม 2. การขออนุญาตดำเนินคดีในเขตกรุงเทพมหานครและนอกเขต โดยเปลี่ยนผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความตามมาตรา 41 เนื่องจากผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้ดำเนินคดีนั้น ควรเป็นบุคคลที่เชี่ยวชาญในการดำเนินคดีอาญา คือมีบทบาทในการฟ้องร้องคดี รวบรวมพยานหลักฐาน หรือมีความเชี่ยวชาญในการพิสูจน์ความจริงในคดีอาญา และการขออนุญาตดำเนินคดีไม่ควรให้ขึ้นกับผู้ที่มีอำนาจอนุญาตแต่เพียงผู้เดียว โดยให้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 41 โดยเปลี่ยน “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม” เป็น “อธิบดีอัยการ” เป็นผู้อนุญาตให้ดำเนินคดีกับผู้เสียหายในเฉพาะคดีที่เกิดขึ้น ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพิ่มเติมในวรรคสองดังนี้ “เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม คดีที่เกิดขึ้นนอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีอัยการภาค เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้ดำเนินคดีกับผู้เสียหาย” จึงสรุปได้ดังนี้

มาตรา 41 “เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีอัยการ คดีที่เกิดในเขตกรุงเทพมหานคร ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีกับผู้เสียหายในความผิดฐานเข้ามา ออกไปหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ความผิดฐานแจ้งความเท็จต่อเจ้าพนักงานฐานปลอมหรือใช้ซึ่งหนังสือเดินทางปลอมตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีเฉพาะที่เกี่ยวกับการติดต่อ ชักชวน แนะนำตัว ติดตาม หรือรับเฝ้าบุคคลเพื่อค้าประเวณี และการเข้าไปมั่วสุมในสถานการค้าประเวณีเพื่อค้าประเวณี หรือความผิดฐานเป็นคนต่างด้าวทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม คดีที่เกิดขึ้นนอกเขตกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีอัยการภาค เป็นผู้ที่มีอำนาจอนุญาตให้ดำเนินคดีกับผู้เสียหาย”

4. ปัญหาการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส และการดำเนินการเกี่ยวกับการแจ้งเบาะแส

ผู้ศึกษาเห็นว่า การคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสให้เกิดความมั่นใจว่าจะได้รับความคุ้มครองต้อง ทำให้กฎหมายนั้นบัญญัติถึงความคุ้มครองต่อตัวผู้แจ้งเบาะแสด้วย โดยให้ประชาชนทั่วไปที่รู้เห็นถึงการกระทำความผิดเกี่ยวกับการก้ำนุษย์ กล้าที่จะให้เบาะแสแก่ทางภาครัฐ อันนำมา ซึ่งการป้องกันและปราบปรามการก้ำนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอเสนอให้มีการแก้ไขมาตรา 13/1 โดยเพิ่มเติมให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสดัง

ครอบคลุม ทั้งทางกฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา และกฎหมายปกครองด้วย ความคุ้มครองตามกฎหมายแพ่ง อาญา และปกครองนี้เป็นการคุ้มครองทางกฎหมายให้ผู้แจ้งเบาะแสไม่ต้องรับผิด หากว่าได้กระทำโดยสุจริต ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าเมื่อกฎหมายให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสไม่ต้องรับผิดแล้ว แต่เป็นการไม่ต้องรับผิดในทางกฎหมายเท่านั้น แต่กฎหมายต้องให้ความคุ้มครองในชีวิตและร่างกายของผู้แจ้งเบาะแสอีกด้วย โดยให้เพิ่มเติมวรรคสองขึ้นดังนี้ “ความคุ้มครองตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการห้ามแพร่ภาพ หรือเสียง หรือเปิดเผยประวัติ สถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของบุคคลซึ่งเป็นผู้แจ้งเบาะแสให้ทราบ ว่ามีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้” จึงสรุปได้ดังนี้

“ผู้ใดแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจให้ทราบ ว่า มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครอง

ความคุ้มครองตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการห้ามแพร่ภาพ หรือเสียง หรือเปิดเผยประวัติ สถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของบุคคลซึ่งเป็นผู้แจ้งเบาะแสให้ทราบ ว่ามีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้”

เอกสารอ้างอิง

นัยนา เกิดวิชัย และคณะ, “การวิเคราะห์กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ. วัชรนา บัวสมบุญ, “ปัญหากฎหมายบางประการของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551. อภิชัย ทองประสม, “การบังคับใช้กฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของไทย

กฎหมาย

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติองค์กรอัยการและพนักงานอัยการ พ.ศ. 2553

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์